

Львів

ВІСНИ ІСТОРІЇ
Львова

В ДЕРЕВОРИТАХ
МИХАЙЛА
БАРАБАША

1256

Гортаючи сторінки історії Львова, початки якої сягають середини XIII ст., захоплюєшся його талантами і журишся безталанням. Щасливу долю і довге життя пророчив містові галицько-волинський князь Данило Романович. Тому нарік іменем свого сича Льва. І Львів став головним містом князівства, опорною твердиною в боротьбі проти ординців та зазіхань західних сусідів. Місто стрімко розвивалося і міцніло, процвітали його ремесла, культура, мистецтво. І все це — зусиллями вмілих, працьовитих і мужніх людей, — і тих, котрі жили тут споконвіку, і прибульців з інших країн — італійців, вірмен, німців, австрійців, поляків, чехів. Талановиті люди потрапляли до Львова звідусіль, адже місту випало зіп'ястися на перехресті доріг, які з'єднували Чорне море з Балтійським, Схід із Заходом. А безталання!.. Львів'яни пережили десятки воєн, численні пожежі (в часі однієї з них майже дотла згоріла львівська готика), облоги, епідемії. Витримали і найбільше випробування — понад шістьсот літ перебування під впливом чужих економічних і культурних інтересів.

І, як не дивно, в цей час постає архітектурний феномен Львова! Місто, зберігаючи свою етнічну приналежність, доброзичливо і чутливо поставилось до всього, що збагачувало його, створювало перспективи благодатного взаємовпливу різних культур і традицій, у тім числі містобудівельних. Серед зодчих, які будували храми і кам'яниці міста, — імена славних майстрів: Дорінга, П. Римлянина, П. Барбона, Яна де Вітте, Б. Меретина, Ф. Фесінгера. Та від кого б не йшли чужі архітектурні впливи — від будівничих тутешніх чи іноземних — Львів завжди схиляв зодчих до глибокого осмислення їхніх творинь в контексті корінного, давньоруського будівництва. Ансамблі Успенської церкви і монастиря бернардинів, Латинський собор, Порохова вежа, міська ратуша, забудова площі Ринок, — ось далеко не всі рукотворні доміанти, що в поєднанні з ритмами характерного львівського ландшафту створюють чітке відчуття непроминущої доцільності і краси.

Цей потужний природний вияв естетичного завжди приваблював до Львова митців. Останні «портрети» міста можна оглянути на численних художніх виставках. А от найдавніше його графічне зображення,

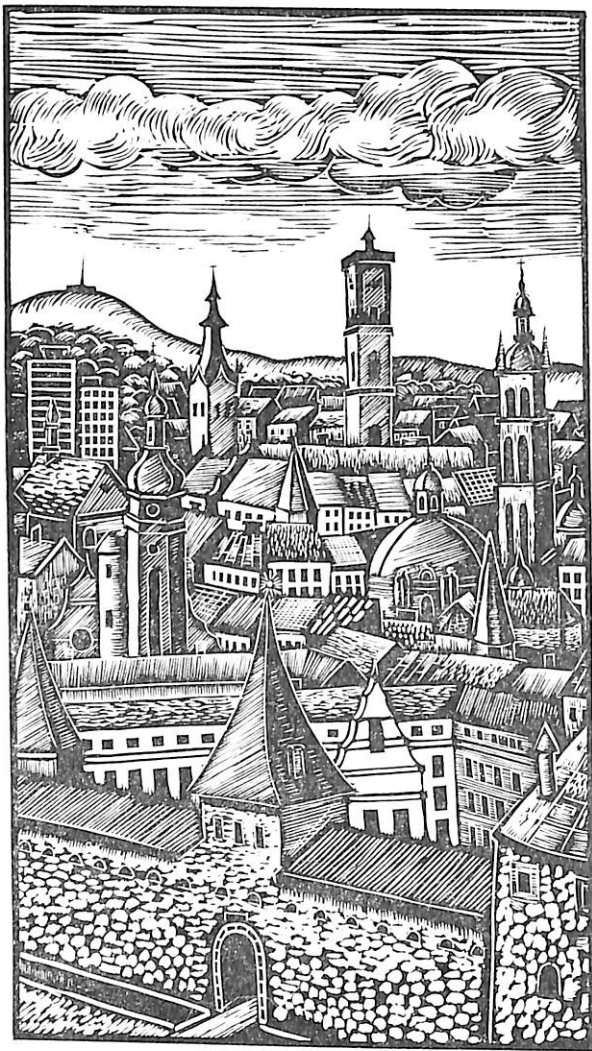
створене гравером Ф. Гогенбергом за малюнком А. Пассаротті для книги «Опис відомих міст» [Кельн, 1618]. Це робота майстра, закоханого у Львів. Подібним чином виявляє свій пієтет до рідного міста графік, член Спілки художників України Михайло Барабаш. Жанр архітектурного пейзажу, започаткований у його творчості десять років тому кількома естампами дипломного проекту [Михайло закінчив Український поліграфічний інститут], став чи не найбільшим захопленням художника.

До дерева, як матеріалу, в нього особливе ставлення. Дерево штучно не створити, воно живе і тепле. Його сприймаєш цільно й опукло на дотик, колір і запах. У деревині зібрана енергія часу. Тому фактура цього матеріалу, техніка обрізного деревориту сприяють розкриттю, насамперед, історичної теми.

У цих міркуваннях — ключ до сприймання пропонованого графічного циклу. Михайло Барабаш іде від окремої пам'ятки до панорами міста. ...Густо закомпонований простір гравюри, високий історичний горизонт з манливою перспективою. В цих роботах Львів, немов на кіноплівці, переходячи з одного часового виміру в інший, розкривається дедалі більше. Документалізм, що мирно співіснує з умовністю авторського задуму та засобами його вираження. Стриманість, майже аскетизм лінії, що, полишивши прямокутну геометрію будинків, раптом емоційно вигинається, окреслюючи баню знаменитого храму, вибухає у гіллі паркових дерев.

У дереворитах проглядають ознаки тієї чи іншої пори року, за тим — вгадуються навіть кольори. Але останнє, ймовірно, доступне лише жителям міста. До речі, констатуючи діалектичність архітектурного пейзажу у виконанні Михайла Барабаша, слід відмітити тенденцію до його олюднення. Тому графічні аркуші «Вулиця Коперника» і «Базар на Бернардинській площі у XIX ст.» треба не лише оглядати, а й слухати — вони сповнені гомоном людської розмови, голосами львів'ян і гостей міста.

Львів — одне із загадкових міст України — запрошує в глибини своєї історії, ненав'язливо нагадує про сучасність.

Львів Південної Русі. Гравюра за малюнком А. Пассароті.

Львів у XVIII ст. Гравюра з живопису С. Розвадовського та С. Янковського.

Оборонні вали у Львові XVIII ст.

Львів у XIX ст. Гравюра з живопису А. Ланге.

Вулиця Коперника у XIX ст.

Базар на Бернардинській площі у XIX ст.

Львів у XX ст.

Площа Ринок.

Львів. Композиція старої частини міста.

*Автор тексту Б. Ф. СМОЛЯК.
Макет та художнє оформлення
М. Ф. БАРАБАШ.*

